

Alte Drucke

APOLOGIA || FRANCISCI || MONTANI PRO SOCIETATE || IESV IN GALLIA. || CONTRA ANTONII ARNALDI || Aduocati Parisiensis Philippicam. || Ex Gallico in ...

Richeome, Louis

Cracoviae, 1597

Caput LX.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-154864

instructum. Veritas simplex est & vniformis, & semper eodem & quidem constanti pede incedit sine mutatione aut contradictione, semper sui similis.

CAPVT LX.

*Refellitur calumnia de morte Sebastiani
Regis Lusitaniæ.*

Iob. 1.
Ostquam omnes tuas merces tãto conatu in Gal-
lia pãssim collectas exposuisti, regno exis, & vt il-
le calumniator Iobi terram circuis, & à polo ar-
ctico ad antarcticum, ex Oriente in Occidentem
te transfers, & sine Regis Catholici literis, imò sine Inquisi-
tionis metu Hispaniam peragras; adeò in Iesuitas excandu-
isti. Absolutis peregrinationibus, & tam immensis itineri-
bus confectis receptui canis, & actionem tuam mendaciis
& figmentis pertexere pergis. De Lusitania principio com-
memoras, à Iesuitis Sebastianum Regem interfectum, vt in regnũ
eius succederet Rex Philippus: suasisse enim, vt susciperet Afri-
canam expeditionem, in qua occubuit. Ista accusatio, Arnalde,
eminet inter calumnias tuas, sicut colossus inter pyramides:
sed eò faciliùs sternetur humi, quo minus solido fundamen-
to nititur. Quam causam, quod argumentum, quam con-
iecturam adfers, vt vera probes esse, quæ dicis, præter sim-
plicem tuam Narrationem, & Ministrorum criminationes,
quibus tuum guttur inferfisti? Visne semper sine probati-
onibus & testimoniis loqui? Visne semper, vt simplici tuæ
asseuerationi fides adhibeatur, non secus ac carminibus Si-
byllinis, aut vt oraculo cuidam è tripode profecto? Nite-
risne auctoritate alicuius ex Lusitanis? nam isti rem accura-
tè norunt, & enarrare possunt. Inter Lusitanos nemo vnquã
extitit, qui causam huius cladis Iesuitis ascripserit: Inter Lu-
sitanos

Calumnia de oc-
cifo Lusitaniæ
Rege.

fitanos, inquam qui Reges suos maximo amore semper cōplexi sunt : & tu homo Gallus, rerum Lusitanarū planè ignarus, non vereris illud asserere? Acutiusne vidisti per rimulam ianuæ clausæ, trecentis miliaribus distantis, huius facti veritatem, quàm Principes & procures Portugaliæ, qui indiuidui comites suo Principi adhærebant. quod quidem ad mendacia tua refellenda satis superq; esset : addo tamen, istam calumniam non solum nullam veritatis vmbra habere, sed etiam prorsus repugnare naturæ & rationi, nullūq; nisi de statu mentis deiectum, tam immane mendacium fingere posse. Iesuitæ enim nullis Principibus plus amoris, officij, cultus & obsequij debuerunt, quàm Regibus Lusitanis, quos etiam ad immortalitatem euehere debebant, si hoc humanæ opis esset : generatim quidem propter eximiā Regum illorum pietatem, studiumque ardentissimum promouendæ ubiq; terrarum Christianæ & Catholicæ fidei : speciatim verò, quòd ab his pluribus beneficiis cumulati sint, quàm à quouis alio Principe. Nam Reges Lusitanie primi omnium Iesuitas sedibus exceperunt, & tam in Europa, quàm in Indiâ, ad animarum salutem procurandam adhibuerunt : primi fundarunt Collegia munifico quotannis prouentu : primi liberos suos, Regniq; nobilitatem literis & moribus erudiendam Iesuitis commiserunt. Præter has causas, propria quædam & peculiaris erat, cur Regem Sebastianum vnicè colerent & diligerent : à puero enim educatus, & ab ipsis institutus adeò eos amabat, & vicissim ab illis obseruabatur, vt vulgus passim diceret, futurum aliquando, vt fieret Iesuita. Stolidiores igitur & stupidiore ipsi brutis animantibus Iesuitas fuisse oportuisset, si tantum facinus designassent, & horribiliores omnibus monstris, quæ Africa monstrorum sæcunda parit. Quod si natura nihil progenerat, nisi interuentu causarum idonearum, agnum oue &

non

non lupa; leonē leana, non oue; calorem igne, non aqua;
 & si hominum actiones eodem modo ex causis suis existunt, facinora immania ex odio immani, ingentia furta ab eximiis furibus, vno verbo, magna scelera à valde sceleratis & improbis; qua ratione cogitare potes, quo ore dicere, Iesuitas trucidasse Regem, qui illos amabat, tuebatur, & tamen tenerè complectebatur, cui tanquam insigni benefactori suo seruiebant, quem ut patrem obseruabant, & tanquam Regem suum reuerēbantur? An non hoc est, procreare aquā ex igne, tigrim ex oue, & parricidium ex amicitia? Quid hoc aliud, quàm mortales & immortales, superos, medios & inferos ludificare, tam splendide mentiēdo & criminando, non allata vlla voluntatum commutatione, nulla odii causa, nulla spe maioris utilitatis, nullaq; ratione verisimili?

Dices, auctores illi fuisse, ut bellum Africanum susciperet, traiecto in Africam exercitu. Sed quibus auctoribus hoc dicis? Ministrisne? At neq; tibi, neq; Ministris quisquā, multoq; minùs Iesuite credere debent, qui respondebunt, Regem illum habuisse suos Consiliarios, à quibus belli suscipiendi & gerendi rationem exquirere, eorundemq; consilio copias navales cogere, Reges Punicos inuadere, & omnia illa, quę ad Martem spectabant, curare poterat: at Iesuitarum muneris nihil aliud esse potuit, quàm belli iustitiam & æquitatem docere: sed faciamus, pronunciaisse iustum bellum esse, vocem usq; hanc sententię declarationem consilium, quo motus fuerit Rex ad expeditionem prosequendam, num propterea censeretur debet consilium malum & perniciosum, ob malum & perniciosum euentum? Num propterea censendi sunt Iesuite suo illo consilio Regem neci dedisse, & tam funestę cladis auctores fuisse? Haud decet consilium metiri exitu: nam rectum consilium sæpè desinit in finem flebilem, nec tamen idcirco desinit esse consilium rectum

rectum & laude dignum, multò minùs sceleratum esse incipit. Qui S. Ludouico suaserunt, vt traiceret in Africam, vbi diem suum obiit, num accusantur à Gallis tanquam auctores mortis illius? minimè: sicuti neq; Iesuite à Lusitanis, quos à te accusari par non erat, etiam si aliqua suspicione hac in re laborassent.

CAPVT LXI.

Refutantur aliæ calumniæ ex Lusitania ab Arnaldo allatæ.

EX eodem regno aliam calumniam adfers, Iesuitas videlicet elaborasse, vt Doñus Antonius ex Lusitania eiiceret: Adeò p̄sperè, inquis, suscepto fungebatur munere, vt statim ab eius morte Antonius electus creatusq; Rex, habitusq; p̄ tali, ab omnibus planè Regni Ordinibus, toto eiiceretur cōtinenti, concitatis in ipsum vno eodemq; die, inaudita sanè defectione, portubus omnibus maritimis, adeò quidem, vt cogeretur dissimulato habitu supra 400. miliaria pedestri facere itinere. Te ipsum destruis & perdis Arnalde in istis locis incognitis, & semper profundius delaberis in noua mendaciâ. Iesuite vocationis suæ memores, controuersiam de successore Regni nunquam fecerunt suam, neque Antonius de Iesuitis hac in parte conquestus fuit, imò Hispani suspectos habuerunt nōnullos Iesuitas, velut fautores Antonij. Impostura igitur est & sycophantia id, quod scribis; quemadmodū etiam crassam ignorantiam olet, quod refers de quadringentis miliaribus confectis ab Antonio per continentem versus mare. Nam Lusitania magnitudine Aquitaniam non æquat, & à Meridie ad Septentrionem nō potest habere centum & 42. miliaria, ab Oriente ad mare non habet 63. etiam si distantia sumatur à meta remotiore. In qua regione igitur confecit

Ignorantia Arnaldi cum calumnia.

Ec

pedes